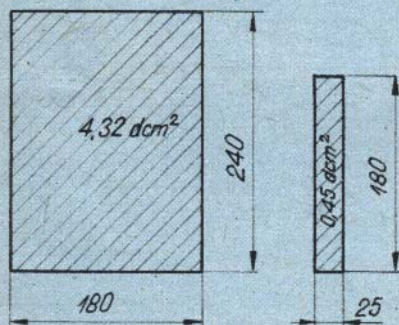

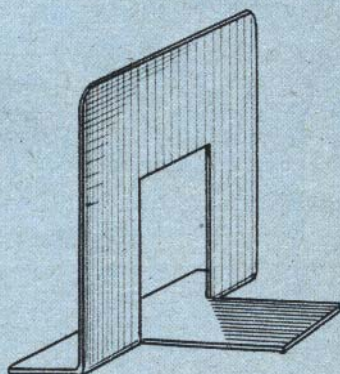
PROJEKTUJEMY STOJĄCĄ PÓLKĘ NA KSIĄZKI

Stanowisko pracy ucznia odrabiającego lekcje, studenta przygotowującego się do egzaminów i niemal każdego człowieka, który pracuje przy biurku lub stole posługując się literaturą pomocniczą, wygląda podobnie. Pełno porozkładanych książek, czasopism, notatek, między którymi nieraz tracąc czas poszukuje się tej najbardziej akurat potrzebnej pozycji. Czy nie wypada wprowadzić trochę ładu wśród tych książek i zeszytów? Czy nie należy zaprowadzić porządku wśród czynności umysłowych, jakimi są niewątpliwie przygotowywanie lekcji i praca z

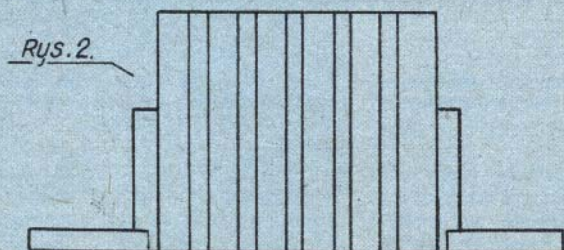
książką? I właśnie w tej chwili, kiedy planujemy i postanawiamy wprowadzenie nowych racjonalnych czynników zwiększających wydajność naszej pracy, stwierdzamy, że książki, notatki i zeszyty leżące na stole zajmują zbyt wiele miejsca oraz że układanie tych książek i zeszytów w stos utrudnia posługiwanie się nimi. Weźmy dla przykładu książkę średniej wielkości, np. o wym. $180 \times 240 \times 25$ mm. Jeśli tę książkę położymy na stole płasko, to zajmie ona powierzchnię $4,32 \text{ dcm}^2$. Natomiast ta sama książka w pozycji stojącej zajmie tylko $0,45 \text{ dcm}^2$ (rys. 1). Ponadto wy-

Rys. 1.

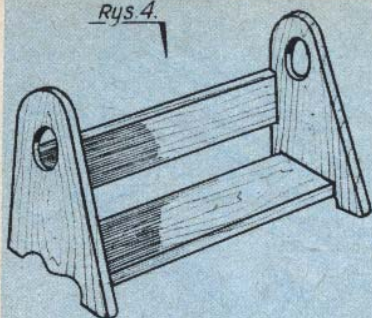

Rys. 3.

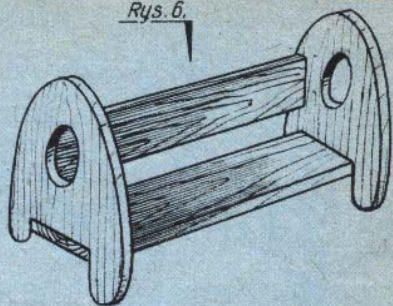

Rys. 2.

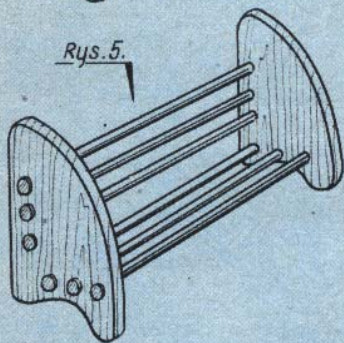
Rys. 4.

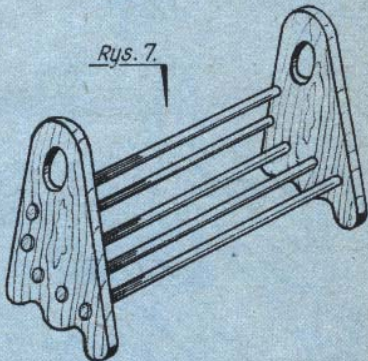
Rys. 6.

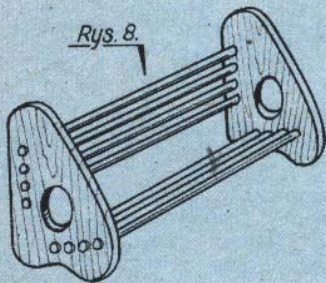
Rys. 5.

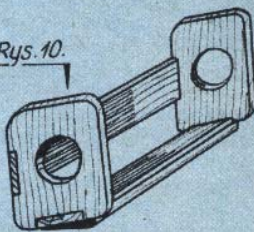
Rys. 7.

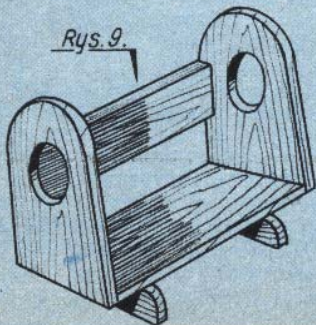
Rys. 8.

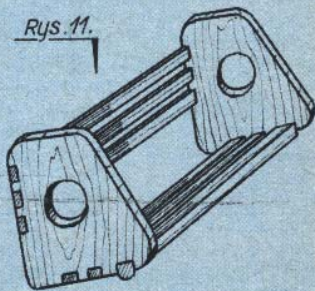
Rys. 10.

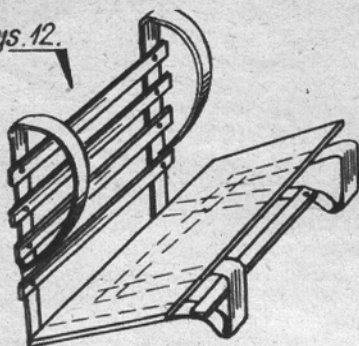
Rys. 9.

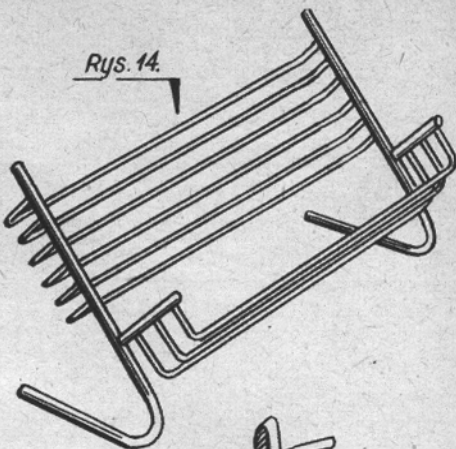
Rys. 11.

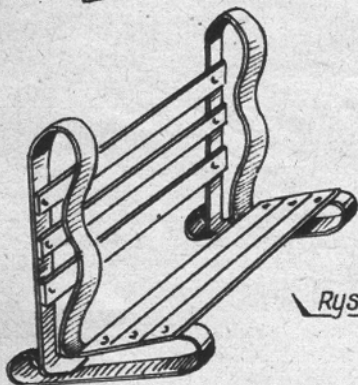
Rys. 12.

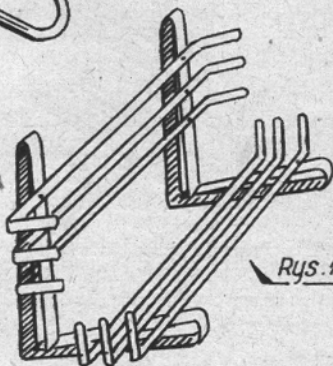
Rys. 14.

Rys. 13.

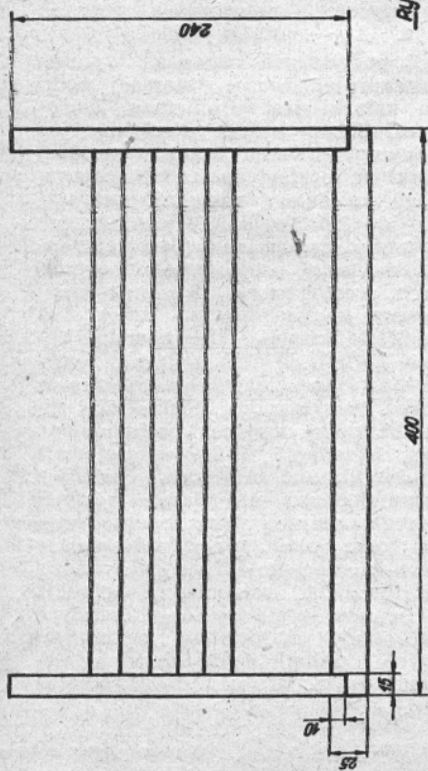
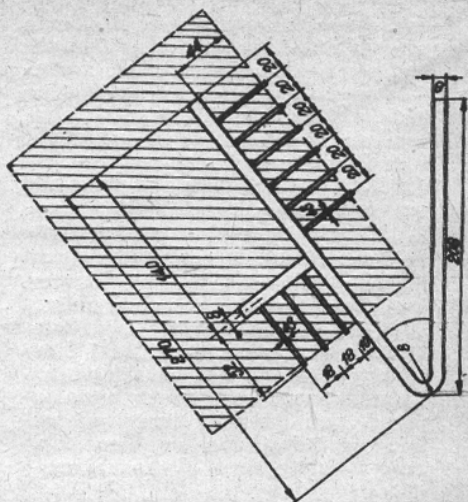
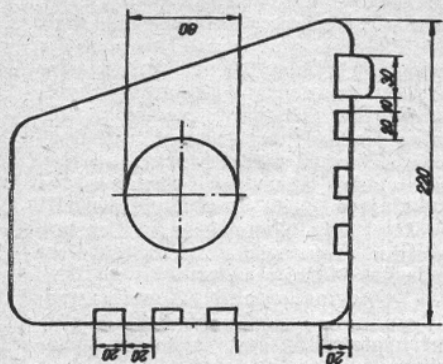
Rys. 15.

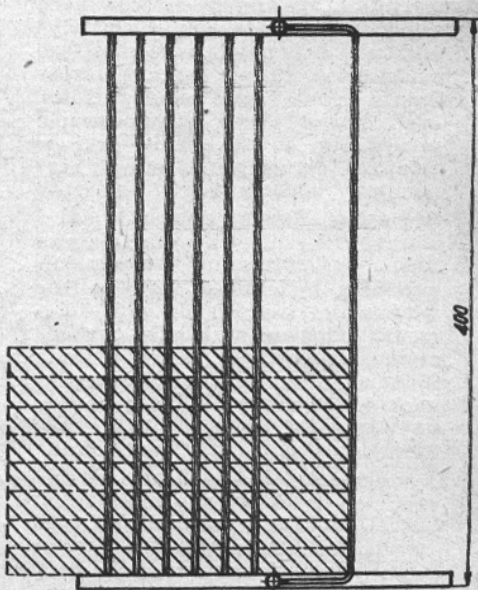
sunąć książkę z szeregu stojących podręczników jest o wiele łatwiej, niż wydostawać ją spod stosu książek leżących. Jest to sprawa oczywista i nie potrzeba jej nawet uzasadniać. Przecież wszystkie biblioteki i wszystkie księgarnie magazynują i przechowują książki w pozycji stojącej. Powinniśmy więc i my ten racjonalny system zastosować przy pracy na naszym biurku lub na płycie naszego stolika. Będziemy wówczas w zgodzie i z zasadą ekonomii pracy, gdyż zapewnimy sobie warunki do uzyskania lepszych wyników, przy zachowaniu możliwie najmniejszych strat. Wypada nadmienić, że ten sposób przechowywania książek na biurku w pozycji stojącej jest już stosowany od dawna, ale nie przez wszystkich. Używano

dawniej i nadal się używa w tym celu różnych podpórek do książek (rys. 2 i 3), co obok efektów praktycznych daje jeszcze pewne zadowolenie estetyczne. Jednak to proste i ładne rozwiązanie konstrukcyjne ma nieco mniejsze szanse do rozpowszechnienia, ponieważ nadaje się wyłącznie do urządzenia stanowiska pracy dla pojedynczej osoby i dla jednego określonego celu.

Jeżeli natomiast stół ma być stanowiskiem pracy dla kilku osób, a ponadto musi być użytkowany przy obiedzie i kolacji, a nawet i dla zabaw towarzyskich — to rozumiemy, że podpórki do książek, mimo wielu zalet, nie mogą mieć zbyt szerokiego zastosowania. Potrzebne jest coś innego, coś, co spełni i funkcję podpórek do książek

Rys. 16

Rys. 17

zek, i umożliwi szybkie i łatwe przenoszenie zestawu potrzebnych książek i zeszytów. Takim sprzętem może być stojąca półka na książki i zeszyty. Np. w czasie odrabiania lekcji półka z książkami i zeszytami ustawiona jest na stanowisku roboczym, tj. na stole. Po przygotowaniu lekcji półka z całą zawartością zostaje przeniesiona do biblioteczki, do szafy lub wprost można ustawić ją na szafce, względnie zawiesić na wyznaczonym miejscu na ścianie. Taka właśnie stojąca półka na książki i zeszyty będzie dla nas bardziej przydatna i może być wręcz niezastąpiona, tym bardziej jeżeli jej walory użytkowe uda się nam połączyć z estetycznym wykonaniem.

Już kiedyś w miesięczniku „Młody Technik” (a mianowicie w nrze 2 z roku 1964) w artykule „Jak zaprojektować podstawkę do płyt gramofonowych?” — podobne zagadnienie zostało omówione i rozwiązane. A więc pracę projektowania półki należy rozpocząć przede wszystkim od szeregu szkiców koncepcyjnych umożliwiających wyszukanie najodpowiedniejszego kształtu, w którym zostaną zespolone w jedną całość takie wartości, jak: celowość, czyli przystosowanie przedmiotu do spełnienia przewidzianych dla niego funkcji, i harmonijna budowa, czyli właściwe proporcje, koloryt, swoisty styl i zharmonizowanie z otaczającymi meblami i sprzętami, zrozumienie właściwości materiałów; zrozumienie właściwości użytych do pracy narzędzi; odpowiedni stopień wykończenia, zgodny z przewidywaną funkcją użytkową. Ponadto wykonaną już w materiale półkę powinna wyróżniać zaleta jakości, czyli techniczne wykonanie bez zarzutu.

Załączone szkice w liczbie 12 (rysunki od 4 do 15) są mniej lub więcej udanymi przykładami prób rozwiązań, które jakkolwiek mają pewne cechy improwizacji, to jednak zawierają uzasadnienie funkcjonalne i techniczne. Prosimy o przesłanie w poszczególnych

szkicach prób powiązania w jedną całość problemu użytkowego, technicznego i estetycznego oraz prosimy o ustosunkowanie się do tych szkiców koncepcyjnych nie jak do propozycji, ale jak do przykładowych, próbnych i orientacyjnych rozwiązań. Chodzi przecież o to, aby każdy wykonawca znalazł swoją własną formę wyrażającą jego własny charakter, formę odpowiadającą jego osobistej wrażliwości przy jednoczesnym zachowaniu rzeczywiście zgodności tej własnej formy z funkcją użytkową i wymaganiami technicznymi. Wypada nadmienić, że kształt półki uzależniony jest także od posiadanych materiałów.

Inny kształt będzie posiadała półka wykonana z drewna (rysunki 4—11), a jeszcze inny, gdy wykonamy ją z metalu (rysunek 13—15), i jeszcze inny, gdy do tego celu użyjemy materiałów różnych (rys. 12 — metal i szkło).

Z powyższych rozważań wynika, że zaprojektowanie stojącej półki na książki jest problemem złożonym. Skoro jednak doszliśmy już do wypracowania kształtu stojącej półki w postaci szkicu koncepcyjnego, to należy następnie przystąpić do opracowania technicznego rysunku zestawieniowego, przedstawiającego projekt półki w rzutach prostokątnych. Rysunek techniczny wyraża bowiem ściśle rzeczywiste kształty i wymiary i będzie w naszej dalszej pracy warsztatowej posiadał znaczenie zasadnicze. Przykładowe techniczne rysunki półki stojącej pokazano na rys. 16, 17, 18. Pracę w materiale może ułatwić nie tylko rysunek zestawieniowy, ale także rysunki przedstawiające poszczególne części oraz plan pracy zawierający zestawienie kolejnych czynności technicznych, zabiegów i operacji, a ponadto zestawienie potrzebnych do pracy materiałów podstawowych i dodatkowych (drewna, metalu, szkła, śrub, nitów, wkrętek itp.).

Michał Rosolak